

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

06

219-146

32nd Week

SATURDAY

Short Questions

Date-18/09/2023

Boalia

1) (i) 'दशकुमारचरितम्' केन विरचितम्?
 'दशकुमारचरितम्' इति कति उच्छ्वास-
 विज्ञेयमस्ति?

Answer: 'दशकुमारचरितम्' महाकविना दक्षिणा
 विरचितम्।

दशकुमारचरितम् आकलन
 अष्टोदशसु उच्छ्वाससु विज्ञेयमस्ति। तत्र
 पूर्वमीशिकायाः, पूर्व उच्छ्वासः, उच्छ्वासी-
 कायाः च अष्टौ उच्छ्वासः अस्ति।

(ii) शुकनासः कस्य मन्त्री आसीत्? शुकनासः
 कस्य पदिनाति?

Ans: शुकनासः बानर्दुर्विरचित 'कादम्बरी' इति
 गद्यकावे उच्छ्वासीनिसर्गाः, उच्छ्वासी-
 वाङ्मयः उच्छ्वासी [ताशापीडस्य] मन्त्र
 मन्त्री आसीत्।

शुकनासः उच्छ्वासी
 शुकनासः उच्छ्वासी
 शुकनासः उच्छ्वासी
 शुकनासः उच्छ्वासी

(ii) 'अपविनामोपनामो दारुना लक्ष्मीमदः' -
 कः कः अति अवदत्?

Ans: उच्छ्वासी वाङ्मय उच्छ्वासी
 विज्ञेयः मन्त्री शुकनासः उच्छ्वासी
 शुकनासः उच्छ्वासी
 शुकनासः उच्छ्वासी
 शुकनासः उच्छ्वासी

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

(iv) मङ्गुवादिनी का आशीः? अस्याः मातुः

नाम किम्?

Ans: मङ्गुवादिनी आशीः विदर्भाज्या अननुवर्तनः कथा। अस्याः मातुः नाम आशीः राज्ञी वसुक्रवा।

(v) टीका लेख्या - 'पुष्टम्'।

Ans: 'पुष्टः' लेखादिकर्मणि। मृदिका-कार्क-वद्ध-छाया निर्मिता पुष्टनिका पुष्टमिति कथ्यते।

बान्धवमतेन राज्ञमग्नीः पुष्टकर्मणी अपि ईन्द्रजालमाचरति। (Paragraph - 22). पुष्टमेव पुष्टकर्म। अत्र 'प्राप्त' कप्रत्ययः। पुष्ट+क=पुष्टक।

(vi) विस्तृतः कः? विस्तृतः विस्तृतः विस्तृतः विस्तृतः किम् अस्याः?

Ans: मङ्गुवादिनी राज्ञमग्नी मन्त्रिनः सुष्ठुतया पुष्टः आशीः विस्तृतः।

विस्तृतः विस्तृतः

एकः वृद्धः अत्र कस्यापि बालकस्य पवित्र्यस्य दृष्टवान्।

(vii) 'सिंहशयनदात्रिमिका' इत्यस्य रचयिता कः? सिंहशयनदात्रिमिकयाः कियन्ति पुष्टनिकाः दृष्टाः?

Ans: 'सिंहशयनदात्रिमिका' इत्यस्य रचयिता क्रमशः वररुचिः वा कानिदासः वा सिद्धासनदिवकरः वा।

सिंहशयनदात्रिमिकयाः द्रात्रिःशय पुष्टनिकाः दृष्टाः।

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

(iii) আমদেবঃ কস্য সভাকবিঃ আসীৎ ?

তস্য পিতা কঃ ?

Ans: আমদেবঃ আসীৎ কাম্মীরাজস্য
অননুম সভাকবিঃ ।

কাম্মীরাজস্য পিতা আসীৎ
বামনদেবঃ ।

(ix) পুণ্ডরীক কস্য দুশস্য রাজা আসীৎ ?

সঃ কীদৃশঃ আসীৎ ? (দশকুমার, para, 3, 4).

Ans: পুণ্ডরীক আসীৎ বিদর্ভনগরস্য লোকবংশস্য
অলংকারপ্রকৃষঃ রাজা ।

পুণ্ডরীক আসীৎ
লোকবংশপ্রকৃষনঃ, অতিশয়ঃ, অতীবাদী,
যদানুঃ, বিনীতঃ, কীর্তিমান, শাস্ত্রজ্ঞঃ
মাদ্ভুতলোচনযোগানিধুনঃ পুণ্ডরীকঃ রাজা ।

(x) "অগ্রে বিহায়.... দণ্ডনীতিং কুলবিদ্যাম্"-

কঃ কঃ অতি অবদঃ ? কুলবিদ্যা নাম
কাঃ ? (দশকুমার - para - 6)

Ans: প্রস্নোদ্ধতঃ বাকুমিদঃ মন্ত্রী বসুধাক্রিতঃ

রাজানম্ অননুবর্তিনঃ অতি অবদঃ ।

রাজকুলে অতিক্রিতাঃ দণ্ডনীতিঃ এব

কুলবিদ্যা ।

(xi) অবিষদ্বর্গঃ কো নাম ?

Ans: কামঃ, কোধিঃ, টলাহঃ, মোহঃ, মদঃ
মাদ্ভুতলোচনঃ ইতি সট্, মানবানাম্

অনু: শত্রব: । এতে মটে, * অবিষদ্বর্গ: ইতি
উচ্যতে ।

(xii) লক্ষ্মী: কীর্ত্তিমাগরাস কিং কিং গৃহীত্ব
উদ্গত ?

Ans: লক্ষ্মী: কীর্ত্তিমাগরাস পারিজাতপল্লবাস
বাগং, চন্দ্রখণ্ডাস বৃক্কতাম, উচ্চৈ: শ্রবস:
চাক্ষুণ্যং, কালকূটবিসাঃ মোহনশক্তিং,
মদ্যাস মাদকতাং, কোড়ুমোহনং চ অন্তরুং
নিহুঁরতাম্, গৃহীত্ব উদ্গত । (শুকসম-12).

(xiii) 'হিতোপদেশ:' ইতি গ্রন্থে কতি অধ্যায়:
সন্তি? অস্য গ্রন্থস্য বচয়িতা কঃ?

Ans: 'হিতোপদেশ:' ইতি গ্রন্থে চত্বার: অধ্যায়:
সন্তি । তে যথা - মিত্রভাট:, সুহৃদ্ভেদ:,
মিথহ: সন্ধি: চ ।

অস্য গ্রন্থস্য বচয়িতা
আসীৎ পণ্ডিত: নারায়ণশর্মা ।

(xiv) 'পঞ্চতন্ত্রম্' ইতি গ্রন্থস্য তদ্বানং
নামানি লিখ্যতাম্ ।

Ans: পঞ্চতন্ত্রে পঞ্চ তদ্বানি যথা - মিত্রভেদ:,
মিত্রপ্রাপ্তি:, কাকোলুকীয়ং, লক্ষ্মণশাঃ
(লব্ধপ্রণাশ:) অপবীকৃতকৌরবকং চ ।

(xv) শুকসমুত্তি: ইত্যু কথ্য: কঃ কন্ কথিতবাম্?

Ans: শুকসমুত্তি: ইত্যু কথ্য: দেবদাসস্য গৃহপালিত:
শুকপক্ষী দেবদাসস্য পত্ন্যাং সুন্দরীং পত্নীং কথিতবাম্ ।